

# Heerlen

## Voorstel

### **gemeenteraad**

Vergadering:  
gemeenteraad Heerlen

Heerlen,

Vergaderdatum:  
24 mei 2022

Registratienummer:  
BWV-22001777

Agendapunt:

### **Onderwerp**

Zienswijze eerste begrotingswijziging 2022, begroting 2023 inclusief meerjarenraming voor 2024 en 2025 GR Kredietbank Limburg en inbedding van de activiteiten gericht op verduurzaming van de schuldhulpverlening en de daarmee gepaard gaande financiering.

### **Inleiding/aanleiding**

De Kredietbank Limburg (KBL) is een gemeenschappelijke regeling (GR) die voor zes Zuid-Limburgse gemeenten (Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht en Sittard Geleen) schuldhulpverlening uitvoert en voorziet in de behoefte aan verantwoorde sociale kredietverlening. De KBL heeft op 12 april 2022 de volgende stukken aangeboden:

- jaarrekening 2021,
- de 1<sup>e</sup> begrotingswijziging 2022,
- de ontwerpbegroting 2023 inclusief meerjarenraming voor 2024 en 2025.

Deze aangeboden stukken behoeven aan de voorkant enige toelichting gezien de dynamische context waarin deze tot stand zijn gekomen. Ook enige historische toelichting wordt meegegeven om e.e.a. goed te kunnen plaatsen en te beoordelen.

Al jarenlang biedt de KBL dienstverlening op het gebied van bewindvoering aan. De KBL geeft aan dat ze op deze dienstverlening verlies lijdt. Andere vormen van schuldhulpverlening dempen dit verlies. Reeds enige jaren neemt het volume van bewindvoering toe en daarmee dus ook het verlies op deze vorm van dienstverlening. Men tracht het verlies te compenseren door een toename te realiseren ten aanzien van andere vormen van dienstverlening. Wanneer deze toename uitblijft neemt het exploitatietekort voor de KBL eveneens toe.

Vanaf 2017 is door de KBL de inhoudelijke koers "Anders Denken Anders Doen" ingezet. Het doel van deze koers is om mensen eerder, sneller en effectiever te helpen als zij geconfronteerd worden met schulden. In de jaren vóór Corona werd een positieve stijging waargenomen. In 2019 hebben werd 19% meer dienstverlening geleverd dan het jaar daarvoor en in het eerste kwartaal van 2020 werd 25% meer diensten geleverd dan in het eerste kwartaal van 2019. Deze positieve ontwikkeling had als mooie bijkomstigheid dat het tekort als gevolg van het aanbieden van bewindvoering kon worden gereduceerd tot praktisch nul.

De voorspellingen die in het voorjaar van 2020 door landelijk erkende organisaties werden afgegeven waren onheilspellend. Door de gevolgen van Corona zou de

schuldenproblematiek fors toenemen. De ramingen liepen uiteen van 14% stijging tot 80% stijging.

In de daaropvolgende begrotingen is uitgegaan van een toenemend aantal aanvragen bovenop de reeds stijgende trend als gevolg van de gewijzigde inhoudelijke koers. In de tweede helft van 2020 bleek al spoedig dat er geen sprake was van een stijging maar van een daling welke kennelijk Corona gerelateerd is. De daling van het aantal aanvragen heeft ertoe geleid dat het bestuur besloot dat voorschotten die bij gemeenten in rekening worden gebracht en niet is omgezet in dienstverlening, niet terugbetaald hoefde te worden. Terugbetaling zou immers leiden tot een exploitatietekort welke dan anderszins door de gemeenten terugbetaald dienden te worden. Ook de begroting 2021 was gebaseerd op te hoge verwachtingen qua dienstverlening en dus bleef de tijdelijke maatregel om de voorschotten niet te verrekenen ook in 2021 van kracht. Door deze tijdelijke maatregel verloopt de exploitatie technisch gezien nagenoeg budgettair neutraal.

Noemenswaardig om te vermelden is dat ondanks de daling in het aantal aanvragen de gemeente Heerlen een stijging noteert in het aantal afgenomen dienstverleningsopdrachten. Voorts dient te worden vermeld dat nu corona achter ons ligt het bestuur KBL heeft besloten de voorschotten aan het eind van het boekjaar wederom met de GR gemeenten te verrekenen.

Gezien de achterblijvende instroom in de afgelopen twee jaar is voor 2022 een behoudende primaire begroting gemaakt. Dit veroorzaakt nu in de 1<sup>e</sup> begrotingswijziging 2022 een tekort. Daarbij dient te worden opgemerkt dat het verlieslatende product bewind-voering nagenoeg constant blijft. Als de aantallen overige dienstverlening achterblijven dan betekent dit dat het tekort dat door het verlieslatend product bewindvoering ontstaat niet kan worden gecompenseerd. Het bestuur van KBL bespreekt al geruime tijd de opties om over te stappen naar een kostendekkende financiering voor de verschillende vormen van dienstverlening binnen KBL. De huidige situatie is namelijk niet langer wenselijk. Een externe partij zal de KBL en het bestuur adviseren bij het in de markt zetten van een kostendekkende product financiering. Dat besluit moet in 2022 worden genomen zodat het effect daarvan tot uiting kan komen in de 1<sup>e</sup> begrotingswijziging 2023. Het effect van kostendekkende product financiering is een grotere voorspelbaarheid wat betreft de exploitatie van KBL. Hierdoor ontstaat meer rust en transparantie.

De 1<sup>e</sup> begrotingswijziging 2022 welke aan u wordt voorgelegd kent nogal wat voorbehouden. Het is onduidelijk wat de na-ijl effecten van de Corona crisis zijn. De voorspellingen zijn wisselend en men verwacht dat veel ondernemers failliet gaan nu de staatssteun is gestopt. Ook de oorlog in de Oekraïne, de stijgende energielasten en de oplopende inflatie zijn ontwikkelingen die er toe kunnen leiden dat de inzet van schuldhelpverlening komende jaren fors zal toenemen. Zoals reeds aangegeven zal een toename van dienstverlening leiden tot een afname van het financieringstekort KBL zoals nu aangegeven in de voorspelling van deze 1<sup>e</sup> begrotingswijziging.

De meerjarenbegroting is sluitend gemaakt door aan de lastenkant een negatieve last toe te voegen als taakstelling om zo het meerjarenperspectief pro forma sluitend te maken. Wanneer het bestuur van KBL dit jaar besluit over te gaan naar een kostendekkende

dienstverleningsstructuur dan zal de meerjarenbegroting ook weer sluitend zijn en aangepast worden in de volgende cyclus.

Conform de wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt aan de raad gevraagd hun zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur van KBL. Het bestuur voegt deze zienswijzen bij de begrotingswijziging en de ontwerpbegroting, die ter vaststelling voor de eerstvolgende vergadering van het Algemeen Bestuur wordt geagendeerd. De vastgestelde begroting en meerjarenraming dienen vóór 15 juli 2021 aan Gedeputeerde Staten van Limburg te zijn aangeboden.

Hieronder volgt een samenvatting van de begrotingswijziging 2022 en de begroting 2023 inclusief meerjarenraming. Ook wordt het product Verduurzaming schuldhelpverlening toegelicht. In de paragraaf kosten en dekking staan de concrete financiële gevolgen voor onze gemeente en gemeentelijke begroting vermeld.

#### Begrotingswijziging 2022

De basis voor de begrotingswijziging 2022 is grotendeels gebaseerd op de gerealiseerde dienstverlening in 2021 en de verwachte ontwikkelingen. De baten en lasten van de 1e begrotingswijziging 2022 zijn per saldo € 612.000 lager dan de oorspronkelijke begroting. KBL heeft een aantal maatregelen getroffen om de bijdrage van de GR gemeenten zoveel als mogelijk te beperken.

- Het schrappen van geplande aanvullende formatieplaatsen. Voor 2022 is dat 1,5 fte.
- Het verlagen van kosten inhuur medewerkers met € 100.000 ten opzichte van de oorspronkelijke begrotingswijziging.
- Het verhogen van de tarieven van dienstverlening vanwege het fors gestegen inflatiepercentage.
- Het verhogen van het rentepercentage van 6,5% naar 9% wat betreft de saneringskredieten. Dit wordt in rekening gebracht bij de schuldeisers, niet bij de klant.
- De opbrengsten Verduurzaming Schuldhelpverlening waar tevens extra lasten van formatie tegen over staan.
- Voor 2022 is rekening gehouden met opbrengsten van het project SHV voor Ondernemers.
- De dienstverlening 2022 is voor het boekjaar 2022 met 5,3% geïndexeerd, gezien de forse prijsstijgingen begin 2022.

Ondanks deze maatregelen wordt een fors negatief exploitatieresultaat verwacht hetgeen neerkomt op een bijdrage van Gemeente Heerlen à € 134.000. In de primaire begroting was geen sprake van een bijdragen op het exploitatie tekort KBL.

#### Begroting 2023 inclusief meerjarenraming voor 2024 en 2025

De voorliggende meerjarenbegroting wordt pro forma aangeboden. Deze bouwt voort op de 1e begrotingswijziging 2022. De nog te ontwikkelen kostendekkende financieringsstructuur evenals de impact van bovengenoemde externe factoren zullen worden vertaald in een 1e begrotingswijziging 2023.

### Inbedden activiteiten verduurzaming schuldhulpverlening

Na een geslaagde pilot is besloten om de activiteiten van het programma Verduurzaming Schuldhulpverlening structureel op te nemen in de dienstverlening vanaf medio 2022. Door te investeren in de klantcontacttijd wordt uitval gedurende het schuldentraject gereduceerd en uiteindelijk ook recidive voorkomen. Hiermee wordt het welzijn van onze inwoners vergroot en de maatschappelijke kosten die gepaard gaan met aanhoudende schuldenproblematiek gereduceerd. De hiermee gepaard gaande kosten zijn opgenomen in de financiële paragraaf. Tevens is in dit collegevoorstel een expliciet beslispunt opgenomen over de inbedding van deze activiteiten en de daarmee gepaard gaande financiering.

### **Kader**

Sociaal Domein: Schuldhulpverlening

### **Kernthema:**

Volwassenen maatwerkvoorzieningen

### **Bevoegdheid**

Raad: Op grond van artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, moeten begrotingen (en begrotingswijzigingen) worden voorgelegd aan de gemeenteraad, zodat deze zijn zienswijze hierover aan het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling kenbaar kan maken.

### **Voorstel**

De raad voor te stellen:

1. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2022 van GR Kredietbank Limburg.
2. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de begroting 2023 inclusief meerjarenraming voor 2024 en 2025 van GR Kredietbank Limburg.
3. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de inbedding van de activiteiten gericht op verduurzaming van de schuldhulpverlening en de daarmee gepaard gaande financiering.

### **Argumenten**

*1.1. De 1<sup>e</sup> begrotingswijziging 2022 zorgt voor een sluitende begroting 2022 van GR KBL.* Sinds 2019 wordt er met KBL niet meer gewerkt met dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). In plaats daarvan bestaat er een voorschotfinanciering, gebaseerd op de realisatie, trends en ontwikkelingen. Aan het einde van het jaar vindt een eindafrekening plaats op basis van feitelijke realisatie. Het afstemmen en bijstellen n.a.v. de signalering van ontwikkelingen om een sluitende begroting te houden, past hierbij.

*2.1. In de pro forma begroting 2023, inclusief meerjarenbegroting voor 2024 en 2025, wordt rekening gehouden met diverse ontwikkelingen.*

Met de nasleep van de Corona crisis en door stijgende gasprijzen en een oplopende inflatie dient rekening te worden gehouden met een toenemend aantal schuldhulpvragen. De vooruitzichten van de invoering kostendekkende productfinanciering maakt een pro forma begroting nu begrijpelijk. De pro forma begroting 2023 kan worden bijgesteld in de 1<sup>e</sup> begrotingswijziging 2023.

*3.1. Verduurzaming leidt tot financieel gunstige effecten op langere termijn.*

Om uitval binnen de diverse schuldhulpverleningstrajecten te voorkomen en recidive sterk te verminderen dient men te investeren in de financiële zelfredzaamheid van de hulpvrager. Door gericht te investeren worden effecten van duurzame schuldhulpverlening zichtbaar en zullen maatschappelijke kosten als gevolg van schuldenproblematiek afnemen.

### Tegenargumenten en risico's

*1.1 Vanwege onzekerheid rondom de ontwikkeling van schuldhulpverlening, ontstaat met verlaging van bijdragen via de begrotingswijziging mogelijk later een exploitatietekort.*

In de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg (art. 30 lid 4) is afgesproken dat een tekort dat niet uit de reserve kan worden betaald door de GR-gemeenten wordt vergoed. Ultimo 2021 beschikt KBL niet over eigen reserves (weerstandsvermogen) om eventuele negatieve exploitatieresultaten te kunnen opvangen. De verdeling van het tekort over de GR-gemeenten is geregeld in artikel 5 van de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg: de helft op basis van het inwonersaantal en de andere helft op basis van het aandeel in de kredietportefeuille per gemeente. Bij een te laag vastgestelde begroting zal deze verdeelsleutel het Heerlens aandeel van het tekort bepalen.

*1.2. Onzekerheid effect koopkrachtverlies en corona op gevraagde dienstverlening*

We zien al enige jaren dat het maken van goede realistische begrotingen in tijden van corona een lastige opgave is. Ook zaken als koopkrachtverlies als gevolg van stijging van inflatie versterken deze onvoorspelbaarheid. Omdat er sprake is van een open einde financiering, kan dit tot een onverwachte stijging van uitgaven leiden. Tegelijkertijd kan bij een achterblijvende vraag het exploitatieresultaat lager uitvallen.

### Kosten en dekking

#### 1<sup>e</sup> begrotingswijziging 2022

In onderstaande tabel wordt de impact aangegeven van de 1<sup>e</sup> begrotingswijziging van KBL op onze begroting 2022:

|                                                         | <b>2022</b>          |
|---------------------------------------------------------|----------------------|
| Opgenomen in begroting                                  | € 1.249.947          |
| Bijdrage conform 1 <sup>e</sup> begrotingswijziging KBL | € 1.664.000          |
| <b>Financieel effect</b>                                | <b>-/- € 414.053</b> |

Het verschil tussen de primaire begroting en dit wijzigingsvoorstel is substantieel. In de 1<sup>e</sup> begroting is vanwege alle onzekerheden gerekend met het procentueel GR aandeel in de lasten. In de 1<sup>e</sup> begrotingswijziging 2021 werd de begrote bijdrage van de gemeente Heerlen behoudend vastgesteld door rekening te houden met 18% van de totale lasten KBL.

Het financiële effect van de 1<sup>e</sup> begrotingswijziging 2022 wordt gerapporteerd in de Zomernota.

#### Begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024-2025

In onderstaande tabel wordt de financiële impact aangegeven van de begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024-2025 van KBL op onze begroting:

|                          | <b>2023</b>          | <b>2024</b>          | <b>€ 2025</b>        |
|--------------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| Begroting                | € 1.313.947          | € 1.379.947          | 1.379.947            |
| Bijdrage KBL             | € 1.713.000          | € 1.825.000          | 1.937.000            |
| <b>Financieel effect</b> | <b>-/- € 399.053</b> | <b>-/- € 445.053</b> | <b>-/- € 557.053</b> |

De financiële effecten van de begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024-2025 worden meegenomen in de primitieve begroting 2023 en de meerjarenraming.

De kosten van het inbedden van activiteiten gericht op verduurzaming en welke een substantieel onderdeel zijn in de jaarlijks voorgaande begrote bijdrage 2023, 2024 en 2025 aan de KBL bedragen:

| <b>Jaar</b> | <b>Bedrag Heerlen</b> |
|-------------|-----------------------|
| 2022        | € 48.750              |
| 2023        | € 100.425             |
| 2024        | € 104.325             |
| 2025        | € 108.225             |

De financiële effecten van alle wijziging worden meegenomen in de kadernota 2023 / primitieve begroting 2023 en de meerjarenraming.

### **Communicatie**

Het bestuur van de GR KBL wordt geïnformeerd over de zienswijze van de Raad.

### **Evaluatie**

Evaluatie vindt plaats aan de hand van de vastgestelde P&C cyclus die via kwartaalevaluaties en reguliere planning- en control documenten van de gemeente worden verwerkt. Daarnaast worden zowel ambtelijk als bestuurlijk de resultaten van de Kredietbank gevolgd via de rapportagecyclus van de KBL aan het Dagelijks Bestuur.

### **Planning, procedure en uitvoering**

- Collegevergadering: 10 mei 2022
- Commissie MF: 18 mei 2022
- Raadsvergadering: 24 mei 2022

Nadat de Raad een besluit genomen heeft ten aanzien van dit voorstel zal dit besluit worden doorgeleid naar het Dagelijks Bestuur van KBL. De goedgekeurde begroting en meerjarenraming wordt vóór 15 juli 2022 aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg aangeboden.

### **Bijlagen**

1. Eerste begrotingswijziging 2022 GR KBL
2. Meerjarenbegroting 2023 – 2025 GR KBL
3. Jaarrekening 2021 (ter informatie)
4. Evaluatie eindrapport verduurzaming (ter informatie)

Burgemeester en wethouders van Heerlen,

De gemeentesecretaris  
L. Schouterden

de burgemeester  
R. Wever



## raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. registratienummer;

gezien het advies van de raadscommissie ;

### **besluit:**

1. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2022 van GR Kredietbank Limburg.
2. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de begroting 2023 inclusief meerjarenraming voor 2024 en 2025 van GR Kredietbank Limburg.
3. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de inbedding van de activiteiten gericht op verduurzaming van de schuldhulpverlening en de daarmee gepaard gaande financiering.

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Wever